

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 27. marca 2014*

„Pomorski promet — Uredba (EGS) št. 3577/92 — Pojem ‚pomorska kabotaža‘ — Križarjenje — Križarjenje po Beneški laguni, italijanskem teritorialnem morju in reki Pad — Odhod in prihod v isto pristanišče“

V zadevi C-17/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Consiglio di Stato (Italija) z odločbo z dne 20. novembra 2012, ki je prispela na Sodišče 14. januarja 2013, v postopku

Alpina River Cruises GmbH,

Nicko Tours GmbH

proti

Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič (poročevalec), predsednik senata, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, sodnika, C. Toader, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. oktobra 2013,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Alpina River Cruises GmbH in Nicko Tours GmbH A. Clarizia, A. Veronese in R. Longanesi Cattani, odvetniki,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z M. Salvatorelijem, avvocato dello Stato,
- za Evropsko komisijo G. Conte in L. Nicolae, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. decembra 2013

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (EGS) št. 3577/92 z dne 7. decembra 1992 o uporabi načela prostega pretoka storitev v pomorskem prometu med državami članicami (pomorska kabotaža) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 2, str. 10).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Alpina River Cruises GmbH, družbo švicarskega prava, in Nicko Tours GmbH, družbo nemškega prava (v nadaljevanju: skupaj: Alpina in Nicko Tours) ter Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia (ministrstvo za infrastrukturo in promet – pristaniška kapitanija Chioggia), ker je ta organ družbama Alpina in Nicko Tours zavrnil prehod turistične ladje, ki pluje pod švicarsko zastavo, čez italijansko teritorialno morje.

Pravni okvir

Uredba št. 3577/92

- 3 Člen 1(1) Uredbe št. 3577/92 določa:

„Od 1. januarja 1993 se svoboda zagotavljanja prevozov v pomorskem prometu v državah članicah (pomorska kabotaža) uporablja za ladjarje Skupnosti, katerih ladje so registrirane v državi članici ali plujejo pod zastavo države članice pod pogojem, da te ladje izpolnjujejo vse pogoje za izvajanje kabotaže v tej državi članici [...].“

- 4 Člen 2 te uredbe določa:

„V tej uredbi:

1. ‚prevozi v pomorskem prometu v državi članici (pomorska kabotaža)‘ pomenijo prevoze, ki se praviloma opravljajo za plačilo in zlasti vključujejo:
 - (a) notranja kabotaža: pomeni prevoz potnikov ali blaga po morju med pristanišči, ki se nahajajo v notranjosti ali ozemlju ene in iste države članice brez postankov na otokih;
 - (b) oskrba plavajočih naprav: pomeni prevoz potnikov ali blaga po morju med katerim koli pristaniščem v državi članici in napravami ali objekti, ki se nahajajo v epikontinentalnem pasu te države članice;
 - (c) otoško kabotažo: pomeni prevoz potnikov ali blaga po morju med:
 - pristanišči na ozemlju in enem ali več otokih ene in iste države članice,
 - pristanišči na otokih ene in iste države članice;

[...].“

- 5 Člen 3(1) navedene uredbe določa, da je „[v] primeru plovil, ki izvajajo notranjo pomorsko kabotažo, in potniških ladij v redni linijski plovi ali na križarjenju, [...] za vse zadeve, ki se nanašajo na številčno stanje ladijske posadke, odgovorna država, v kateri je plovilo registrirano (država zastave), razen za ladje z bruto tonažo 650 ali manj, ko se lahko uporabijo pogoji države gostiteljice“.

6 Člen 6(1) Uredbe št. 3577/92 določa:

„Prevozi v pomorskem prometu, ki se opravljajo v Sredozemlju in ob obali Španije, Portugalske in Francije, so izjemoma začasno izvzeti iz izvajanja te uredbe:

— križarjenja, do 1. januarja 1995,

[...].“

Italijansko pravo

7 Člen 224 italijanskega zakonika o pomorskem in zračnem prometu, ki je bil potrjen s kraljevo uredbo št. 327 z dne 30. marca 1942, kakor je bila spremenjena (v nadaljevanju: CIN), določa:

„1. Kabotaža med pristanišči Republike je v smislu [Uredbe št. 3577/92] omejena na ladjarje Skupnosti, ki uporabljajo ladje, registrirane v državi članici Evropske unije in ki plujejo pod zastavo iste države članice, če take ladje izpolnjujejo vse pogoje za opravljanje kabotaže v navedeni državi članici.

2. Določbe iz odstavka 1 se uporabljajo za ladje, ki izvajajo pomorske storitve med pristanišči, sidrišči in plažami.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 8 Družbi Alpina in Nicko Tours sta ladjarska družba in družba, ki uporablja turistično ladjo MS Bellissima, ki pluje pod švicarsko zastavo.
- 9 Ti družbi sta načrtovali križarjenje, ki bi trajalo približno en teden, z odhodom iz Benetk (Italija) 16. marca 2012, in bi bilo sestavljeno iz plovbe čez Beneško laguno do Chioggie (Italija), plovbe čez teritorialno morje med Chioggio in Porto Levantejem (Italija), okoli 60 kilometrov dolge plovbe po reki Pad navzgor do vasi Polessella (Italija) in povratka v Benetke po isti poti.
- 10 Plovba čez italijansko teritorialno morje med pristaniščema Chioggia in Porto Levante je bila zaradi velikosti ladje Bellissima, ki ni dopuščala, da bi lahko plula po kanalu, ki povezuje Chioggio z reko Pad, nujna.
- 11 Družbi Alpina in Nicko Tours sta pred tem potovanjem pri Ministero delle infrastrutture e dei trasporti – Capitaneria di Porto di Chioggia vložili prošnjo za izdajo dovoljenja za plovbo čez navedeni odsek morja. Navedeni organ je z odločbo z dne 12. marca 2012 to prošnjo zavrnil z obrazložitvijo, da je pomorska kabotaža omejena na ladje, ki plujejo pod zastavo države članice Evropske unije.
- 12 Družbi Alpina in Nicko Tours sta to odločbo izpodbijali pred Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (upravno sodišče dežele Benečije). To sodišče je s sodbo z dne 12. aprila 2012 tožbo zavrnilo z obrazložitvijo, da zadevna storitev spada pod pojem „pomorska kabotaža“ iz Uredbe št. 3577/92, zaradi česar zanjo velja omejitev kabotaže na „ladjarje Skupnosti, ki uporabljajo ladje, registrirane v državi članici Evropske unije in ki plujejo pod zastavo iste države članice“, ki je določena v členu 224 CIN.
- 13 Družbi Alpina in Nicko Tours sta to sodbo izpodbijali pri Consiglio di Stato in zatrjevali, da se pojem „pomorska kabotaža“ uporablja le za storitve, ki vključujejo dejanski prevoz po morju. Pri zadevnem križarjenju pa naj ne bi šlo za tak prevoz, saj naj bi – razen kratkega prehoda čez teritorialno morje med Chioggio in Porto Levantejem – potekalo v notranjih vodah.

- 14 Consiglio di Stato je odložilo izvršitev navedene sodbe. V preostalem pa je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba [Uredbo št. 3577/92] razlagati tako, da se uporablja za dejavnost križarjenja, ki se opravlja med pristanišči ene države članice, pri čemer se v teh pristaniščih ne vkrcajo ali izkrcajo drugi potniki, če se navedena dejavnost začne z vkrcanjem in konča z izkrcanjem istih potnikov v istem pristanišču države članice?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 15 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali križarjenje, ki se začne in konča z istimi potniki v istem pristanišču države članice, v kateri se opravi, spada pod pojem „pomorska kabotaža“ v smislu Uredbe št. 3577/92.
- 16 Italijanska vlada in Evropska komisija predlagata, naj se na postavljeno vprašanje odgovori pritrdilno, družbi Alpina in Nicko Tours pa menita, da odgovor na to vprašanje ni nujen. Navajata, da se Uredba št. 3577/92 nanaša na prevoz po morju in da se zato ne uporablja za rečno križarjenje, kot je to, ki je predmet spora o glavni stvari. Zato naj ne bi bilo treba podati razlage, ki jo je zaprosilo predložitveno sodišče, ampak bi bilo treba ugotoviti, da se Uredba št. 3577/92 nikakor ne nanaša na križarjenja, ki v bistvenem ne potekajo v morskih vodah.
- 17 V zvezi s tem je iz člena 1(1) Uredbe št. 3577/92 sicer razvidno, da se ta uredba nanaša le na storitve prevoza v državi članici (kabotaža), ki imajo pomorsko naravo. Tako storitve prevoza po plovnih poteh, ki se opravijo v državi članici in nimajo pomorske narave, kot pravilno opozarjata družbi Alpina in Nicko Tours, niso urejene s to uredbo. Take storitve pa spadajo na področje uporabe Uredbe Sveta (EGS) št. 3921/91 z dne 16. decembra 1991 o določitvi pogojev, pod katerimi lahko tuji prevozniki prevažajo blago ali potnike po celinskih plovni poteh znotraj države članice (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 345).
- 18 Vendar pa v nasprotju s trditvami družb Alpina in Nicko Tours ni razvidno, da križarjenje, ki je predmet spora o glavni stvari, v bistvenem ni pomorske narave.
- 19 Pojem „morje“ iz Uredbe št. 3577/92 namreč ni omejeno na teritorialno morje v smislu Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, ki je bila podpisana v Montegu Bayu 10. decembra 1982, začela veljati 16. novembra 1994 in je bila v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta 98/392/ES z dne 23. marca 1998 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 4, zvezek 3, str. 260), ampak zajema tudi notranje morske vode za temeljno črto teritorialnega morja (glej v tem smislu sodbo Komisija/Španija, C-323/03, EU:C:2006:159, točke od 25 do 27).
- 20 Zato tudi ob predpostavki, da družbi Alpina in Nicko Tours pravilno trdita, da je prehod čez odsek morja med Chioggio in Porto Levantejem sam po sebi premajhen, da bi bilo križarjenje iz postopka v glavni stvari zato pomorske narave, njuna teza, da navedeno križarjenje v bistvenem ni pomorske narave – kar pa mora preveriti predložitveno sodišče – nikakor ni utemeljena, saj poleg navedenega odseka drugi deli načrtovane poti, kot sta plovno območje v Beneški laguni in ustje reke Pad, spadajo v notranje morske vode Italijanske republike.
- 21 Na upoštevnost razlage Uredbe št. 3577/92, za katero je zaprosilo predložitveno sodišče, poleg tega ne vpliva okoliščina, da ladja, s katero se opravlja križarjenje iz postopka v glavni stvari, pluje pod švicarsko zastavo.
- 22 Rešitev navedenega spora je odvisna od vprašanja, ali je bila omejitev kabotaže med italijanskimi pristanišči „na ladjarje Skupnosti, ki uporabljajo ladje, registrirane v državi članici Evropske unije, in ki plujejo pod zastavo iste države članice“, ki je določena v členu 224 CIN, zakonito uporabljena zoper

družbi Alpina in Nicko Tours v zvezi s križarjenjem z navedeno ladjo, ki pluje pod švicarsko zastavo. Kot je potrjeno s predložitveno odločbo, je iz tega člena 224 razvidno, da se omejitev iz tega člena nanaša le na kabotažo iz Uredbe št. 3577/92. Zato mora predložitveno sodišče, da bi lahko ugotovilo, ali je križarjenje, ki se začne in konča v istem pristanišču, kabotaža v smislu člena 224 CIN, najprej izvedeti, ali tako križarjenje spada pod kabotažo iz Uredbe št. 3577/92.

- 23 Glede na navedeno mora Sodišče podati razlago, za katero je zaprosilo predložitveno sodišče, ne da bi bilo treba spremeniti ali razširiti obseg vprašanja za predhodno odločanje, kot sta predlagali družbi Alpina in Nicko Tours.
- 24 Da bi se odgovorilo na postavljeno vprašanje, je najprej treba navesti, da je iz navedbe „potniških ladij [...] na križarjenju“ v členu 3(1) Uredbe št. 3577/92 in iz izjeme, določene do 1. januarja 1995 za nekatera križarjenja v členu 6(1) te uredbe, nedvoumno razvidno, da križarjenja spadajo pod vrste prevoza, na katere se nanaša navedena uredba.
- 25 Ker pa je predmet Uredbe št. 3577/92 le „pomorska kabotaža“, spadajo na področje uporabe te zakonodaje Unije le križarjenja, ki ustrezajo temu pojmu.
- 26 Ker je navedeni pojem v členih 1(1) in 2, točka 1, Uredbe št. 3577/92 opredeljen z izrazom „prevozi v pomorskem prometu v državi članici“, je treba ugotoviti, da spada na področje uporabe te uredbe vsako križarjenje, ki se praviloma opravi za plačilo v morskih vodah države članice.
- 27 Kadar se tako križarjenje začne in konča z istimi potniki v istem pristanišču, ta istovetnost začetnega in končnega pristanišča ter potnikov na celotni poti ne more povzročiti, da se Uredba št. 3577/92 ne bi uporabila.
- 28 Prevozi, naštetih v členu 2, točka 1, od (a) do (c), Uredbe št. 3577/92, so sicer opisani, kot da se začnejo in končajo v različnih pristaniščih. Vendar to naštevanje, ki je uvedeno z besedo „zlasti“, ni izčrpno in ne more povzročiti, da bi bile storitve prevoza, ki imajo vse bistvene značilnosti pomorske kabotaže iz zgoraj navedenega izraza „prevozi v pomorskem prometu v državi članici“, izključene s področja uporabe te uredbe (glej v tem smislu sodbo Komisija/Grčija, C-251/04, EU:C:2007:5, točki 28 in 32).
- 29 Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da prevoz v pomorskem prometu, ki je sestavljen iz križarjenja, ki se začne in konča z istimi potniki v istem pristanišču države članice, v kateri se opravi, spada pod pojem „pomorska kabotaža“ v smislu Uredbe št. 3577/92.

Stroški

- 30 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Prevoz v pomorskem prometu, ki je sestavljen iz križarjenja, ki se začne in konča z istimi potniki v istem pristanišču države članice, v kateri se opravi, spada pod pojem „pomorske kabotaže“ v smislu Uredbe Sveta (EGS) št. 3577/92 z dne 7. decembra 1992 o uporabi načela prostega pretoka storitev v pomorskem prometu med državami članicami (pomorska kabotaža).

Podpisi